

Andreas Malm: För att stoppa klimatförändringarna behöver vi en ekologisk leninism

Intervju ur *Internationalen* 18/9 2020. Intervjun är gjord av *Dominic Mealy* och publicerades ursprungligen i amerikanska *Jacobin magazine*. Översättningen är utförd av Göran Källqvist.

I ett försök att begripa pandemin, dess ursprung och konsekvenser för Klimaträttviserörelsen, satte sig Dominic Mealy ner med Andreas Malm, som är en internationellt erkänd och hyllad forskare i humanekologi. Han är även medlem i Socialistisk Politik och författare till ett halvduzin böcker och ett oräkneligt antal artiklar om klimatförändringarnas politiska ekonomi, antifascism och kampen i mellanöstern. Dominic Mealy som gjort intervjun är redaktör och författare, bor i Berlin, och arbetar för närvarande på en doktorsavhandling om den kapitalistiska krisen och marknadsomvandling i EU.

Humanekologen Andreas Malm. Foto: Jonatan Johansson

Under de sista dagarna 2019 – ett år som kännetecknades av rekordhöga temperaturer, skogsbränder och tropiska stormar – rapporterade Kina till Världshälsoorganisationen (WHO) att ett nytt virus hade brutit ut i staden Wuhan. Efter att till en början ha avfärdats av många observatörer i väst som en olycklig händelse i ett fjärran land, växte Covid-19 snabbt till en fullt utvecklad pandemi som orsakade hundratusentals dödsfall, snabbt förvärrade klass- och rasojämlikheter, och ledde till den värsta världsomfattande recessionen sedan den Stora depressionen.

Inom loppet av några få veckor vändes gängse ekonomiska uppfattningar om statliga ingripanden upp och ner, liksom miljarder arbetares dagliga liv över hela världen. Fabriker, skolor och gränser har stängts igen, och hela befolkningar har spärrats in i sina hem, hotade av höga böter och fängelse. Vanligtvis vardagliga teknokratiska ledare har stöpt om sig till krigsbefälhavare i strid med en osynlig angripare.

Medias förhärskande resonemang om pandemin har varit att framställa den som en utifrån kommande chock, vars ursprung antingen är naturliga processer som människan inte kan påverka eller en speciell statlig kulturs brister – i allmänhet menar man då Kina. Krav har ställts på att straffa en fortfarande okänd förövare, konspirationsteorier har funnits i överflöd, och den internationella radikala vänstern – som nästan överallt är fräntagen den faktiska makten – har inskränkt sig till att hurra på de drakoniska nedstängningarna och ineffektivt drömma om en kommande bättre värld.

Samtidigt har den pågående klimatkrisen till stor del raderats bort ur den rådande berättelsen. Sociala media har översvämmats av bilder på blå himmel över städer som normalt omges av smog, delfiner som hoppar i vattenvägar, och vilda djur som söker efter mat i övergivna städer. Många miljösinna observatörer har uttryckt förhoppningar om en grön återhämtning från krisen – men håller också till största delen tyst om de strukturella gränser som står i vägen för det.

DM: Kan du börja med att förklara förhållandet mellan den pågående Covid-19-pandemin och de globala klimatförändringarna?

AM: – Redan tidigt under pandemin började kommentatorer göra jämförelser mellan Covid-19-krisen och klimatkrisen. Men jag hävdar att sådana direkta jämförelser har brister, i den meningen att den pågående pandemin utgör en specifik händelse medan den globala upphettningen är en världslig trend. Men vi missar Covid-19:s innersta natur om vi inte ser det för vad det är, nämligen en extrem – men sedan länge förväntad yttring av en annan världslig trend: ökningen av antalet infektionssjukdomar som hoppar över från vilda djur till människor. Det är en trend som har ökat under de senaste decennierna och bedöms accelerera i framtiden.

Den viktigaste drivkraften bakom uppkomsten av pandemier är uppenbar i den vetenskapliga litteraturen, och det är skogsskövling – som också är den näst största källan till de globala klimatförändringarna. Den plats där det finns störst biologisk mångfald på jorden är i de tropiska skogarna, och denna mångfald inbegriper patogener [sjukdomsalstrande organismer]. Dessa patogener cirkulerar bland icke-mänskliga djur i vilda livsmiljöer (habitat), och utgör i allmänhet inget problem för mänskligheten så länge människor undviker dem. Men det uppstår problem när människans ekonomi tränger in allt djupare i dessa livsmiljöer. Röjning av skogar för avverkning, gruvsdrift och vägbyggen skapar nya gränsytter där människor kommer i kontakt med vilda djur. Via dessa kontaktytter kan djurpatogener mutera och hoppa över till människor genom en process som kallas zoonotisk spridning.

Den globala upphettningen accelererar i sig själv denna trend. När temperaturen stiger tvingas vissa djur flytta för att hitta klimat som motsvarar de klimat de är anpassade till. Det leder till allmänt kaos, där djurpopulationer – inklusive betecknande nog fladdermöss – alltmer kommer i kontakt med människor och därmed ökar spridningstakten. Det finns drygt 1.200 olika fladdermusarter, men alla har en gemensam egenskap som gör dem unika bland däggdjur, nämligen sin förmåga att flyga under lång tid. Detta gemensamma kännetecken gör dem inte bara ytterst rörliga, och därmed mottagliga för att flytta på grund av klimatförändringar, utan det kräver också häpnadsväckande mängder energi som driver upp metabolismen till nivåer där kroppstemperaturen under många timmar når 40°C, en nivå som av de flesta andra däggdjur skulle upplevas som feber. Denna process har antagits vara det främsta skälet till att fladdermöss är den viktigaste bäraren av patogener som coronavirus.

Virus som slår sig ner på dessa djur måste anpassa sig till feberliknande kroppstemperaturer. Dessa patogener skadar inte immunsystemen hos sina fladdermusvärdar, men kan överväldiga andra djurs immunsystem, om de lyckas hoppa över till dem. Över hela världen trängs fladdermöss undan av skogsskövling och drivs till högre breddgrader av stigande temperaturer, och Kina är inget undantag. Fladdermuspopulationer har alltmer drivits till norra och centrala Kina och närmare människor som bor i tätbefolkade områden, och har därmed skapat allt fler kontaktytor där zoonotisk spridning kan äga rum.

Detta är bara några av orsakssambanden mellan Covid-19-krisen och klimatkrisen. Även om de måste skiljas åt, så flätar flera olika orsaksfaktorer samman de två trenderna global upphettning och globala sjukdomar, och utgör därmed två sidor av en enda bredare, pågående ekologisk katastrof.

Och ändå kunde inte svaret på dessa två kriser vara mer olika. Medan klimatförändringarna till stor del har mötts av passivitet och ineffektiva halvmesyrrer, så har utbrottet av Covid-19 lett till en nivå av ekonomiska ingripanden som inte har setts i en sådan skala sedan Andra världskriget. Hur förklarar du denna skillnad?

– Det fanns ett ögonblick i mars 2020 när många av oss i klimaträttviserörelsen kände en viss förvåning över att regeringar i Europa och på andra ställen var beredda att i grund och botten stänga ner hela ekonomier i ett försök att tygla pandemin. Det är slående, med tanke på att samma stater aldrig har övervägt att göra några som helst ingripanden i ekonomin för klimatkrisens skull.

Allmänt sett har pandemin utvecklats ungefär som den globala upphettningen i den enkla betydelsen att de som har drabbats mest och mest sannolikt kommer att dö är arbetarklassen – i synnerhet rasifierade arbetare och människor i de olika krishärdarna i den globala Syd. Samtidigt har de rika med lätthet kunnat isolera sig genom att fly undan till extrahus på landsbygden, och har kunnat få tillgång till privat sjukvård.

Men det finns en viktig skillnad: det ovanliga att Covid-19 i ett tidigt skede också drabbar de rika. Kapitalister, kändisar och politiska ledare har blivit sjuka, personer som i nuläget inte är känsliga för klimatkrisen. Till skillnad från den globala upphettningens konsekvenser, följer spridningen av coronaviruset flyglinjer, och enkelt uttryckt flyger rika personer mer än fattiga. När pandemin nådde olika länder spreds den via andra kanaler, men virusets primära ingångspunkt var flygplan, och det orsakade paradoxen att rika människor var bland de första att ådra sig viruset. I Brasilien, till exempel, var det den förmögna delen av samhället som förde in viruset, men nu är det vanliga arbetare som dör i mängder. Detta har helt enkelt inte varit fallet med katastrofer som orsakats av klimatförändringarna, och det är en av de centrala faktorerna som förklarar regeringarnas slående olika reaktion.

I den globala Nordens föreställningsvärld händer katastrofer normalt i Haiti, Somalia eller något annat fattigt ställe långt borta, där folk alltid verkar ha levt i hopplös misär. De har sina jordbävningar, Ebola och Hiv, och det har helt enkelt blivit en del av den moderna livets bakgrundsbrus. Men pandemin drabbade rika länder mycket plötsligt och i ett tidigt skede, och utgjorde följaktligen ett hot mot den kroppsliga integriteten hos just de personer som förväntas driva på konsumtion och produktion i den globala kapitalismens hjärta, så staten grep in. Att göra det var förstås också en fråga om politisk överlevnad för dessa regeringar. Det förklarar till exempel Toryregeringens skarpa omsvängning i Storbritannien. Efter att till en början ha rekommenderat en strategi för ”flockimmunitet”, svängde den till att stöda nedstängning och andra ingripanden, efter att ha insett att om de hjärtlöst hade låtit uppemot hundra tusen människor dö, så skulle de få betala det politiska priset vid valurnorna.

Det verkar förvisso som om vänstern överraskades av omfattningen på de statliga ingripanden som genomfördes för att ta itu med pandemin. En politik som de flesta ledande kommentatorer för bara några månader sedan skulle ha förlöjligt som omöjlig

tas nu för given. Är det en dödsstöt för den nyliberala kapitalismen? Kan det i själva verket vara en möjlighet för vänstern att mobilisera stöd för sin egen rörelse och sina idéer?

– Jag tror allmänt sett att regeringarna för denna politik i förväntan att krisen snart kommer att vara över och att vi kan studsa tillbaka till det gamla vanliga. Hittills har jag inte sett några initiativ för att ta itu med Covid-19 som går utöver att hålla liv i systemet. Icke desto mindre är det en möjlighet i den meningen att det tillfälligt har satt stopp för många av de för miljön mest skadliga verksamheterna, massflyget har ställts in, koldioxidutsläppen har minskat, fossila bränslen blir kvar i marken, och så vidare. Det är ett tillfälle då vi kan säga till regeringarna: ”Om ni kunde gripa in för att skydda oss från viruset, så kan ni också ingripa för att skydda oss från klimatkrisen, vars konsekvenser är mycket värre.” Det nuvarande ögonblicket ger oss alltså en möjlighet att gå emot en återgång till det gamla vanliga, att pressa på för en omvandling av den globala ekonomin och lansera saker som en Grön New Deal.

Men vi måste vara ärliga om det läge vi befinner oss i. Covid-19 har lett till att allt det som i slutet av 2019 hade byggts upp kring klimaträttviserörelsen plötsligt har utplånats. Sedan början av 2020 har Covid-19 helt och hållet förslamat all den ytterst lovande utveckling som skedde i miljörörelsen – Skolstrejk för klimatet, Extinction Rebellion, Ende Gelände och så vidare – det är en helt katastrofal situation. Före detta fanns det en växande kraft i riktning mot att aggressivt störa ”business as usual”, och även om det har förekommit försök att tillfälligt flytta aktionerna till internet, så finns det helt enkelt ingen möjlighet att utöva samma tryck med digitala medel. Det går inte att ersätta direkta aktioner och massorganisering genom att hålla upp skyltar på Instagram. Enligt min åsikt har digitaliseringen av politiken varit till skada för den radikala vänstern och har gynnat den yttersta högern, så en fortsatt digitalisering kommer inte att föra något gott med sig för oss.

Vi måste också vara realistiska angående styrkebalansen. I en stor del av världen är den övergripande politiska trenden att yttersta högern går framåt. I många länder, särskilt i EU, har de tillfälligt utmanövrats, och väljarna har samlats bakom sina befintliga regeringar. Det intressanta ögonblicket kommer nu, när restriktionerna från nedstängningarna lättas upp. En politisk upptining kommer att äga rum, och många av de krafter som var i rörelse före Covid-19 kommer att leva upp när den offentliga sjukvårdens kris förvandlas till en själv-förstärkande ekonomisk kris. Frågan blir då vilka krafter som är i bäst läge att gynnas av en situation med massarbetslöshet och samhällsupplösning. Jag kanske är överdrivet pessimistisk, men det är troligt att det blir den yttersta högern, helt enkelt därför att den befann sig i ett mycket bättre läge före utbrottet av Covid-19 och även därför att pandemin har förstärkt vissa nativistiska politiska mönster,¹ som att stänga gränserna, ställa sin egen nation först och vara misstänksam mot utlänningar.

Det utgör ett allvarligt problem för miljörörelsen i den mening att yttersta högerkrafter – speciellt i Europa, USA och Brasilien – har framträtt som en av fossilkapitalets starkaste och mest högröstade anhängare. De förnekar klimatvetenskapen och talar för en påskyndad skogsskövling och ökad utvinning av fossila bränslen. Det är därmed till exempel uppenbart, att om man vill stänga kolgruvor i Tyskland, så kommer man att behöva tillfoga [yttersta högerkrafterns] *Alternative für Deutschland* ett stort politiskt nederlag; om man vill förhindra att regnskogen i Amazonas avverkas, är det nödvändigt att ta sig an den politiska rörelsen kring Jair Bolsonaro. Så klimatet kan inte mildras utan ett massivt nederlag för den yttersta högern i de utvecklade kapitalistiska länderna och även i många utvecklingsländer.

En framgångsrik strategi för att ta itu med klimatkrisen måste hitta sätt att knyta ihop miljörättsliga, arbetarnas kamp och motståndet mot yttersta högern. Utvägen ur sjukvården och

¹ *Nativism* är politiken att gynna infödda invånarens intressen framför invandrares, inklusive att begränsa invandring.

ekonomins alltmer utbredda kris kommer att vara att bygga en rörelse som kan få till stånd en mycket snabb övergång bort från fossila bränslen, inte någon grön keynesianism, inte några få förnybara investeringar som hakas på fossilbränsleekonomin, utan att fossilkapitalet faktiskt krossas, inklusive att kolgruvorna omedelbart stängs och massflyget stoppas. Detta går bara att uppnå med hjälp av massiva offentliga investeringar och ökad statlig kontroll över stora delar av ekonomin. Varje kris är en möjlighet för vänstern, men i det förgångna har vi visat oss ganska duktiga på att slarva bort dessa möjligheter.

Kan du ge läsarna en aning om omfattningen på de ingripande som behövs för att uppnå en hållbar grön övergång?

– Nivån på de ingripanden som krävs är både lägre och högre än vad som har genomförts för att bekämpa pandemin. Ingen kräver en nedstängning för att ta itu med klimatförändringarna, ingen kräver att hela befolkningar placeras i husarrest eller att ekonomin tvärstannar från en dag till en annan. Å andra sidan krävs det en grundläggande omvandling av energisystemet och produktionen på ett på lång sikt hållbart sätt, inte bara ett tillfälligt uppehåll i status quo. För att stabilisera den globala temperaturhöjningen vid 1,5°C, måste utsläppen minska med 8 procent per år tills vi uppnår noll utsläpp. Den sortens förändring är helt omöjlig utan att lägga sig i marknadsmekanismerna eller införa någon slags koldioxidskatt. Det kommer att krävas en massiv ökning av det statliga ägandet och en omfattande ekonomisk planering.

Hur besvarar du den invändning som ofta riktas mot argument som att många samhällsserviceföretag redan är statligt ägda, men ändå är de fortfarande stora utsläppskällor?

– Offentligt ägande är inte i sig själv en patentlösning, men gör uppgiften att få bort koldioxid betydligt enklare. Fördelen med att ha samhällstjänster i statlig ägo är att det gör det möjligt för regeringar att snabbt omorganisera dem. Man behöver inte först expropriera dem eller ta på sig uppgiften att tvinga privatägda företag att förändra sin aktuella praktik radikalt och lämna kvar de fossila bränslena i marken.

Du tillhör en av de ledande kritikerna av uppfattningen om Antropocen, och har istället myntat begreppet "Kapitalocen" för att beskriva den nuvarande geologiska epoken. Utbrottet av Covid-19 verkar ha återupplivat uppfattningen om ett delat ansvar för krisen, kanske bäst sammanfattat i parollen "Corona är botemedlet, människan är sjukdomen". Hur besvarar du denna utveckling?

– Detta argument, att mänskligheten är problemet, förföljer miljödiskussionen som ett spöke. Det finns i Michael Moores senaste dokumentär, *Planet of the Humans* [Människans planet], det finns i yttersta högerns retorik, det finns i liberala miljöaktivisters diskussion – det är mycket skadligt, djupt felaktigt och politiskt farligt. Ingenting i Covid19-pandemin gör detta mer trovärdigt än tidigare. Det är inte mänskligheten i allmänhet som bär ansvaret för skogsskövling, global upphettning och handeln med vilda djur, som utgör de främsta drivkrafterna bakom den ökande zoonotiska spridningen – det är kapitalet.

Den politik som har använts för att hantera pandemin har bara försökt ta itu symptomet, nämligen viruset själv, medan de grundläggande orsakerna inte har nämnts eller tacklats. Ansvaret för att bromsa spridningen av smittämnet har överlämnats till vanligt folk, som sedan rutinmässigt straffas om de inte kan isolera sig. Det går inte att hantera de faktorer som driver på pandemin genom att vädja till enskilda medborgare att de ska förändra vad de gör, precis som man inte kan ta itu med klimatförändringarna genom att ändra sina konsumtionsmönster.

Ta till exempel palmolja. Odlingen av det är en av de främsta drivkrafterna bakom avskogningen i tropikerna, inte minst i Sydostasien, där enorma mängder fladdermöss och andra vilda djur drabbas av plantagernas intrång. Om jag vill äta en havrekaka i Sverige, så är

det nästan omöjligt att hitta en som inte innehåller palmolja, och det finns ingenting som jag som konsument kan göra åt det – ansvaret ligger på producenten. Dessutom används inte det mesta av palmoljan i produkter som vanliga konsumenter kan köpa, utan används istället i industriprocesser som inte ens hypotetiskt går att förändra genom ändrad konsumtion.

Ska statsmakten användas för att begränsa vissa sorters miljöskadlig konsumtion, eller ska den bara användas för att ändra produktionen?

– Statsmakten ska definitivt användas för att förhindra lyxutsläpp som de rika är ansvariga för – privata jetplan borde förbjudas direkt, liksom SUV:ar och andra fordon som gör av med helt oförsvarbara mängder bränsle. Det är lätta måltavlor för klimaträttviserörelsen, eftersom dessa utsläppskällor är bland de samhälleligt minst nödvändiga. Situationen är en helt annan när vi till exempel tänker på metan från risfält i Indien, där de problem som utsläppen orsakar måste vägas mot behovet att producera mat för att livnära befolkningarna. En framgångsrik övergång från fossila bränslen skulle inte innebära att ekonomin planeras fullständigt, i den mening att stater planerar och ransonerar enskild konsumtion – långt därifrån. Men en del sorters konsumtion måste begränsas eller avskaffas direkt – det går inte att göra via marknader eller med vädjanden om etisk konsumtion, utan bara genom statliga regleringar.

Ett stärkande av statsmakten medför faror för byråkratisering och auktoritarism. Det finns faktiskt redan tendenser i denna riktning, exempelvis i Ungern, där pandemin utnyttjas för att undergräva demokratin och öka det statliga tvånget. Men om vi får en energiomställning som kommer till stånd med hjälp av folkliga krafter underifrån, med sociala rörelser som har makt över de statliga organ som driver på omställningen, då kan den faran hållas i schack. Även om det i detta skede kan verka utopiskt, så är det viktigt att föreslå att de institutioner som är utformade för att övervaka och kontrollera befolkningarna avskaffas och istället används för att angripa kapitalet, och stänga ner källorna till den globala upphettningen och zoonotiska spridningen. I min senaste bok² föreslår jag till exempel att vi avskaffar gränskontrollerna och omvandlar dem till institutioner för att slå ner på handeln med vilda djur.

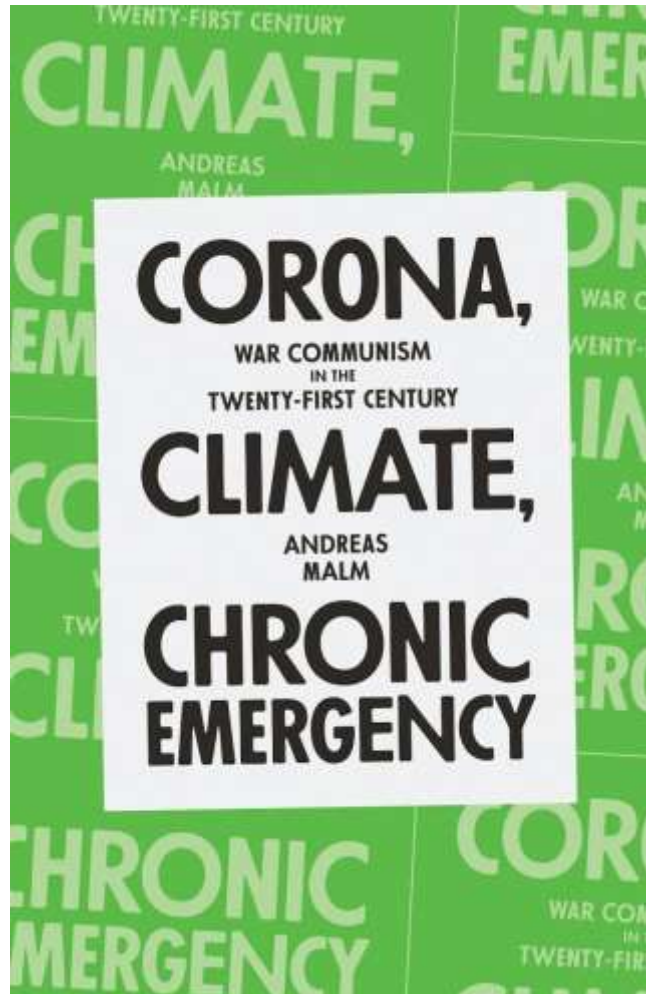
På tal om utopier verkar du helt avvisa argumenten från vänster-accelerationister³ och anhängare av en fullt automatiserad lyxkommunism, och för istället fram tanken om ”ekologisk krigskommunism”. Kan du utveckla resonemanget?

– Jag menar att hela tanken bakom dessa tekniskt utopiska perspektiv är fullständigt naiv och utan kontakt med den materiella verkligheten. Föreställningen att vi står på randen till en värld av aldrig tidigare skådat överflöd går inte på något förnuftigt sätt att vidmakthålla, med hänsyn till de svåra materiella begränsningar som omger oss i praktiskt taget varje avseende, inklusive utarmning av jord, minskande sötvattencykler och stigande havsnivåer. Även om vi direkt skulle upphöra med alla utsläpp så kommer vi under lång tid framåt att stå inför allvarlig påverkan på klimatet.

I min bok utvecklar jag tanken på en ekologisk krigskommunism som en motbild till den gamla tanken att Andra världskriget utgör en modell som länder kan följa för att ta itu med klimatkrisen, en föreställning som nyligen har dykt upp igen under diskussionen kring Covid-19-pandemin. Mitt resonemang är att även om mobiliseringen under Andra världskriget är en användbar liknelse så har den några begränsningar, inte minst att krigsansträngningarna grundades på en häpnadsväckande konsumtion av fossila bränslen och lämnade kapitalistklassens ställning i stort sett intakt.

² Corona, *Climate, Chronic Emergency War Communism in the Twenty-First Century* (Verso books 2020)

³ *Accelerationism*: tanken att en allt snabbare teknologisk utveckling kan lösa mänsklighetens problem.

För att ta itu med klimatkrisen och förhindra zoonotisk spridning krävs samtidigt akuta insatser som går mot egenintressen hos mycket mäktiga delar av de härskande klasserna och underlättar den snabba omvandlingen av ekonomierna. Krigskommunismen utgör en motsvarighet som man kan fundera kring – inte i betydelsen att kopiera allt som bolsjevikerna gjorde under det ryska inbördeskriget, lika lite som exemplet med Andra världskriget skulle få oss att ta itu med den globala upphettningen genom att släppa ännu en atombomb över Hiroshima. Istället är krigskommunism ett exempel på en snabb, statligt pådriven omställning av produktionen och organisering av ekonomin inför ett massivt motstånd från de härskande klasserna. En grön omställning kommer också att kräva att ett mått av tvångsmakt påtvingas fossilbränsleföretagen, som hittills har gjort allt i sin makt för att skjuta upp och stå i vägen för att få stopp på klimatförändringarna.

Du bygger vidare på detta genom att uppmana till en ”ekologisk leninism” i boken. Förklara vad du menar med det?

– Med tanke på att kapitalismen behöver utmanas för att någon meningsfull övergång ska ske, erbjuder det socialistiska arvet ett antal tillgångar att utnyttja. Problemet med socialdemokratien är att den inte har någon katastrofuppfattning – den grundar sig snarare på motsatsen, nämligen föreställningen att vi har tid och att historien står på vår sida, vilket skulle innebära att vi kan gå framåt mot ett socialistiskt samhälle med små steg i taget. Oavsett hur sanningsenligt det kan ha varit historiskt, så är det verkligen inte fallet nu. Vi befinner oss i en kronisk nödsituation, där kriser sker allt oftare och därmed ger helt andra tidsperspektiv än vad till exempel den svenska socialdemokratien stod inför på 1950- och 1960-talet. Det är därför nödvändigt att titta på den del av det socialistiska arvet som tänker kring katastrofer. Anarkismen är heller inte vuxen uppgiften, med tanke på att den per definition är fientligt

inställd till staten.

Det är otroligt svårt att se hur något annat än statens makt skulle kunna genomföra den omställning som krävs, givet att det kommer att bli nödvändigt att utöva tvångsmakt mot de som vill bevara status quo.

Det uppenbara valet när man letar efter en tradition som har en uppfattning om att använda statsmakten i ett kroniskt nödläge är den antistalinistiska leninistiska traditionen. Inbyggd i denna tradition finns också insikter om statsmaktens faror och motsättningar, något som är ett resultat av lärdomarna från den bolsjevikiska revolutionen. Lenins hela strategiska inriktning efter 1914 var att omvandla Första världskriget till ett dödligt slag mot kapitalismen. Det är precis denna strategiska inriktning vi måste anamma idag – och det är vad jag menar med ekologisk leninism. Vi måste hitta ett sätt att förvandla miljökrisen till en kris för fossilkapitalet.

Lästips Andreas Malm

[Så länge vi inte löst klimatfrågan kan vi glömma alla andra politiska strider](#) (intervju i *Flamman* 2019)

[Revolution inför klimatkatastrofen](#) (2016)

[Växthuseffekten, klimatet och vädret](#) (utdrag ur boken *Det är vår bestämda uppfattning ...*)

Malms senaste bok på svenska (2020) är *Stormens utveckling*

